

Justitiedepartementet
fi.ofa.esa@regeringskansliet.se
fi.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar över promemorian Regler om avstängning av statligt anställda

Fi2024:00814

Institutet för mänskliga rättigheter (institutet) yttrar sig över promemorian **Regler om avstängning av statligt anställda** (Fi2024:00814). Yttrandet sker inom ramen för institutets uppgift att främja säkerställandet av de mänskliga rättigheterna i Sverige, med utgångspunkt i grundlagarnas bestämmelser och för Sverige folkrättsligt bindande förpliktelser inom området mänskliga rättigheter. Institutet har även en särskild roll som oberoende nationell mekanism enligt artikel 33.2 i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (funktionsrättskonventionen).

Sammanfattning

- Institutet **välkomnar** att avstängning av statsanställda regleras i lag.
- Institutet **anser** dock att lagen bör spegla de tidigare kollektivavtal som funnits på arbetsmarknaden.
- Institutet **saknar** en analys utifrån Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter.
- Institutet **tillstyrker** förslaget om att arbetstagare ska få behålla sin lön och andra anställningsförmåner under avstängningstiden.
- Institutet **invänder** mot förslaget om att beslut om avstängning ska kunna fattas direkt, utan krav på förhandlingsskyldighet enligt 11–14 §§ lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet (MBL).
- Institutet **tillstyrker** förslaget om att det införs ett särskilt skadestånd om en arbetsgivare bryter mot föreskrifter om beslutande organ eller omröstning.

- Institutet **tillstyrker** förslaget om att arbetstagare ska ha rätt till interimistisk prövning.

Institutets ställningstaganden

3.3 En reglering om avstängning införs i lagen om offentlig anställning

Institutet välkomnar att avstängning av statsanställda införs i lag. Institutet anser dock att det är viktigt att lagen speglar de tidigare kollektivavtal som funnits på arbetsmarknaden. Institutet saknar dock en analys utifrån Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter. I den mån promemorians förslag skulle innebära en försämring av arbetstagarnas rättigheter är det ännu viktigare att en sådan analys genomförs. I det fortsatta lagstiftningsarbetet utgår institutet från att en sådan analys genomförs. I denna del hänvisar institutet även till sitt remissvar över promemorian Bättre konsekvensutredningar (Fi2022/02452).

3.5 Lön och andra anställningsförhållanden under avstängningen

Institutet **tillstyrker** förslaget om att arbetstagare ska få behålla sin lön och andra anställningsförmåner under avstängningstiden.

3.6 Beslut om avstängning

Institutet **invänder** mot förslaget om att beslut om avstängning ska kunna fattas direkt, utan krav på förhandlingskyldighet enligt 11–14 §§ lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet (MBL).

3.8 Det ska införas bestämmelser om skadestånd

Institutet **tillstyrker** förslaget om att det införs ett särskilt skadestånd om en arbetsgivare bryter mot föreskrifter om beslutande organ eller omröstning. Institutet vill samtidigt erinra om att ingrepp mot artiklarna 6(1) och 8 i Europakonventionen är direkt skadeståndsgrundande enligt 3 kap. 4 § 1 skadeståndslagen (1097:207). Till saken hör också att precis som andra arbetstagare kan statsanställda vända sig till Europadomstolen om de försökt men misslyckats få stöd för sina rättigheter i den nationella instansordningen för arbetsrättsliga tvister.¹

3.9 Arbetstagaren har rätt till interimistisk prövning

Institutet **tillstyrker** förslaget.

Ärendets handläggning

Detta remissvar har beslutats av institutets direktör och föredragits av utredaren Tobias Rahm. Vid den slutliga handläggningen har också ställföreträdande direktör Charlotte Palmstierna, juristen Anna Rosenmüller Norlander och enhetschef Anna Jacobson deltagit.

Fredrik Malmberg

---

¹ Sverige har även tillträtt ESC:s protokoll om kollektiva klagomålsmöjligheter, vilket gör det möjligt att för organisationer med talerätt inför ESC-kommittén att framföra klagomål om påstådda kränkningar mot artikel 1 och andra bestämmelser i den konventionen.